

Sygn. akt VIII Gz 166/20

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

Sędziowie: Eliza Grzybowska (del.)

Marcin Winczewski

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2020 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **W. K.**

przeciwko (...) **z siedzibą w B.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. akt VIII GC 679/19

w przedmiocie wynagrodzenia biegłego **P. J.**

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Eliza Grzybowska Artur Fornal Marcin Winczewski

Sygn. akt VIII Gz 166/20

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Bydgoszczy przyznał biegłemu P. J. kwotę 2 737 zł tytułem wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków za sporządzenie w sprawie pisemnej opinii.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji wskazał, że biegły, który sporządził opinię złożył rachunek na powyższą kwotę, a zgodnie z art. 288 k.p.c. biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za wykonaną pracę. W myśl zaś art. 89 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, biegłemu przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania opinii. Sposób wyliczenia tych należności precyzują przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym. Sąd Rejonowy podkreślił, że przedłożony przez biegłego rachunek został sprawdzony pod względem formalnym i rachunkowym, a przyjęta tam stawka wynagrodzenia za godzinę pracy mieści się w granicach określonych w § 2 ww. rozporządzenia. Także analiza czasu i nakładu pracy wykazana przez biegłego w karcie pracy nie wzbudziła wątpliwości Sądu, biorąc pod uwagę stopień skomplikowania przedmiotowej sprawy.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany, zaskarżając je w części, tj. co do wynagrodzenia przekraczającego kwotę 114,50 zł., zarzucając naruszenie:

- art. 288 k.p.c. w zw. z art. 89 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - poprzez uznanie, że czas pracy, nakład pracy, a także stopień skomplikowania sprawy uzasadnia przyznanie żądanego wynagrodzenia biegłemu, podczas gdy opinia biegłego została wydana niezgodnie z tezą dowodową Sądu i jest nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sprawy,
- art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez brak wskazania w treści uzasadnienia podstawy rozstrzygnięcia, tj. ile wyniósł łącznie czas pracy biegłego, jaka stawka wynagrodzenia została zastosowana, ile wyniosły wydatki i pozostałe koszty, które winny zostać zwrócone biegłemu oraz brak jest uzasadnienia potwierdzającego zasadność przyznania wynagrodzenia w żądanej przez biegłego wysokości.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez obniżenie biegłemu wynagrodzenia za sporządzenie opinii do kwoty 114,50 zł, a ponadto zasądzenia od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadniając zażalenie pozwany podniósł, że opinia biegłego jest niepełna, zawiera wewnętrzne sprzeczności, a przede wszystkim jest niezgodna z zakreśloną przez Sąd tezą dowodową. Zdaniem skarżącego zamiast odpowiedzieć na zadane przez Sąd pytania z zakresu wiedzy specjalistycznej (ustalenie zgodności wykonania matrycy według dokumentacji zdjęciowej przedstawionej przez pozwanego, a rysunkami przesłanymi w zamówieniu), biegły podjął się rozstrzygnięcia sprawy wskazując na zapisy prawa cywilnego dotyczące procedury reklamacyjnej między przedsiębiorcami, jak też dokonał subiektywnej oceny wiarygodności przedłożonych dokumentów. Zlecone mu zadanie biegły wykonał na tyle wadliwie, że Sąd, po otrzymaniu zastrzeżeń strony pozwanej do opinii, ponownie przesłał akta biegłemu w celu sporządzenia opinii zgodnie z tezą dowodową. Pozwany wywodził w związku z tym, że przedstawiona przez biegłego opinia okazała się całkowicie nieprzydatna w sprawie i w tej formie jest całkowicie nieprzydatna jako źródło ustaleń Sądu. Zdaniem skarżącego przyznanie biegłemu wynagrodzenia nie jest uzależnione wyłącznie od skorzystania z jego usług, ale także od uznania sporządzonej przez niego opinii za prawidłową. Ponadto, jak zarzucił skarżący, Sąd Rejonowy nie dokonał rozważań dotyczących nakładu pracy biegłego i czasu rzeczywiście niezbędnego do wykonania przez biegłego zlecenia, ani przydatności sporządzonej opinii. Brak w tym zakresie analizy poszczególnych czynności opisanych przez biegłego w karcie pracy, a także uwzględnienia konieczności ponownego przesłania biegłemu akt sprawy. Konkludując, skarżący stwierdził, że w jego ocenie zasadnym jest przyznanie biegłemu wynagrodzenia jedynie za 5 godzin pracy (3 godziny poświęcone na analizę materiałów dowodowych akt sprawy oraz 2 godziny za przeprowadzenie oględzin), uwzględniając stawkę za godzinę pracy wynoszącą 22,90 zł.

W odpowiedzi na zażalenie biegły podkreślił, że opinię sporządził zgodnie z postanowieniem Sądu wskazując, że analiza zgromadzonego materiału świadczy o tym, że powód nie otrzymał od pozwanego rysunku konstrukcyjnego matrycy. Stąd uwagi dotyczące niekompletności zamówienia pozwanego, przy czym konieczność udzielenia odpowiedzi także na drugie z zadanych pytań (związane z oceną czasu i kosztu koniecznego na realizację zamówienia) determinowała zakres czynności podjętych przez biegłego dla wykonania opinii.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie pozwanego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy wyjaśnić, że do rozpoznania przedmiotowego zażalenia zastosowanie znajdowały przepisy w brzmieniu sprzed dnia 7 listopada 2019 r. (dotychczasowe), skoro zostało ono wniesione przed tą datą (por. art. 9 ust. 4 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.).

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga fakt, że już po wydaniu zaskarżonego postanowienia, a także po złożeniu przez biegłego, na polecenie Sądu, pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 30 września 2019 r. (zob. k. 196, 200-210

akt), w sprawie wydany został przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w dniu 13 marca 2020 r. wyrok uwzględniający powództwo, w uzasadnieniu którego Sąd ten uznał przedmiotową opinię (główną), jako miarodajną dla rozstrzygnięcia sporu. Sąd pierwszej instancji podkreślił przy tym, że biegły w opinii uzupełniającej odniósł się do zastrzeżeń strony pozwanej (zob. k. 161-163 akt). W ocenie tego Sądu zarówno opinia główna, jak i uzupełniająca odpowiedziały – na tyle na ile było to możliwe – na wszystkie wątpliwości strony pozwanej. Zdaniem Sądu Rejonowego, pozwany nie zdołał podważyć opinii biegłego i jego kategoriycznych wniosków, iż zlecając wykonanie prac powodowi nie przedłożył dokładnej specyfikacji zakresu prac do wykonania oraz rysunku wykonawczego 2D matrycy oraz, że przekazana wizualizacja 3D nie zapewnia informacji dotyczącej dokładności wymiarowej fragmentów drążonych i ich miejsca w łańcuchu wymiarowym elementów formujących matrycę (zob. opinia biegłego – k. 156, uzasadnienie wyroku – k. 254v. akt).

Co istotne, powyższy wyrok jest już obecnie prawomocny (art. 363 § 1 k.p.c.), bowiem żadna ze stron nie wniosła w niniejszej sprawie apelacji (zob. zarządzenie o stwierdzeniu jego prawomocności z dnia 3 sierpnia 2020 r. – k. 264 akt), stąd też nie sposób na obecnym etapie postępowania kwestionować przed Sądem odwoławczym – rozpoznającym przedmiotowe zażalenie – stanowiska Sądu Rejonowego co do przydatności spornej opinii dla rozstrzygnięcia (art. 365 § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 288 k.p.c. oraz art. 89 ust. 1-3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. 2020, poz. 755 ze zm. - dalej „u.k.s.c.”) biegłemu powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania opinii. Powyższe ustala się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebne do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków - na podstawie złożonego rachunku. Wynagrodzenie biegłych oblicza się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy albo według taryfy zryczałtowanej określonej dla poszczególnych kategorii biegłych ze względu na dziedzinę, w której są oni specjalistami.

W niniejszej sprawie biegły P. J. wraz z opinią (główną) przestawił rachunek z dnia 8 czerwca 2019 r. obejmujący także kartę pracy (zob. k. 158 akt). Biegły podał, że na zapoznanie się z aktami sprawy poświęcił 10 godzin, na wizytację i wywiad w sprawie ze stroną pozwaną – 9 godzin, na analizę konstrukcji matrycy formy i technologii zastosowanej przy wykonaniu zlecenia pozwanego – 18 godzin, na zapoznanie się i analizę dokumentów dostarczonych przez pozwanego – 10 godzin, na zapoznanie się i analizę dokumentów dostarczonych przez powoda – 16 godzin oraz na redakcję i napisanie opinii – 18 godzin. Łącznie więc czas jego pracy wynieść miał 85 godzin.

Wyjaśnić należy, że w świetle § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2020, poz. 989) zasadą jest, że stawka wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd za każdą rozpoczętą godzinę pracy, zwana dalej „stawką”, wynosi - w zależności od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków, w jakich opracowano opinię - od 1,28% do 1,81% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa, zwanej dalej „kwotą bazową”. W dacie złożenia rachunku przez biegłego kwota ta wynosiła 1789,42 zł (art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy budżetowej na rok 2019; Dz.U. z 2019, poz. 198), zasadnie zatem przyjęto stawkę godzinową wynoszącą 32,20 zł, która mieści się w powyższych granicach.

W ocenie Sądu odwoławczego analiza karty pracy biegłego w konfrontacji z objętością materiału, który miał zbadać w myśl postanowienia oraz sporządzoną opinią prowadzi do wniosku, że przyznanie wynagrodzenia w żądanej wysokości należało uznać uzasadnione. Mając zatem na uwadze czas potrzebny do wydania opinii i nakład pracy biegłego – co do których, w ocenie Sądu Okręgowego, nie można arbitralnie czynić zarzutu ich zawyżenia – wysokość wynagrodzenia przyznanego biegłemu należy uznać za uzasadnioną. Nie zachodzi przy tym, zdaniem Sądu odwoławczego, żadna z okoliczności o których mowa w art. 89 ust. 4b u.k.s.c. w zw. z art. 15 pkt 2 i art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.) – tj. regulacji obowiązującej w dacie przyznania przedmiotowego wynagrodzenia, a pozwalającej na jego odpowiednie obniżenie), brak bowiem jakichkolwiek przesłanek mogących świadczyć o

tym, że przedmiotowa opinia jest nierzetelna. Przeciwnego wniosku nie uzasadniały zarzuty pozwanego w których zakwestionował on założenia opinii (zob. k. 624v- 625. akt). Ocena powyższych zastrzeżeń podlegała rozstrzygnięciu w ramach merytorycznej oceny Sądu, po wyjaśnieniu opinii przez biegłego – co nastąpiło poprzez jej uzupełnienie (art. 286 k.p.c.). Ponadto w orzecznictwie przyjmuje się, że przyznanie biegłemu wynagrodzenia nie jest co do zasady uzależnione od uznania sporządzonej przez niego opinii za przydatną dla rozstrzygnięcia, a jedynie od skorzystania z jego usług (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1973 r., II CZ 64/73, LEX nr 7260).

Odnosząc się wreszcie do kwestionowanej przez skarżącego ilości godzin jakie biegły miał poświęcić na przygotowanie opinii wskazać należy, że jeżeli nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu, niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak jaskrawo wygórowane, iż opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu, niż podaje w rachunku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1959 r., I CZ 82/59, LEX nr 115538). Taka sytuacja, w ocenie Sądu Okręgowego, nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu odwoławczego w niniejszej sprawie biegłemu należało się więc wynagrodzenie za wykonaną pracę w żądanej wysokości, zaś pretensja strony odnosząca się do zawartości opinii podlegała roztrząsaniu w ramach zarzutów na skutek których biegły sporządził opinię uzupełniającą, której pozwany już skutecznie nie zakwestionował. Ocena powyższych zastrzeżeń podlegała więc ostatecznie merytorycznej ocenie Sądu pierwszej instancji, co nastąpiło w uzasadnieniu prawomocnego już wyroku (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 18 stycznia 2016 r., I ACz 2487/15, LEX nr 1966343). Dopuszczalność zastosowania regulacji wskazanej w art. 89 ust. 4b u.k.s.c. (odpowiednie obniżenie wynagrodzenia lub nawet odmowa jego przyznania) powinna natomiast ograniczać się do sytuacji, w których opinia biegłego została sporządzona z ewidentnym naruszeniem wymogów jej sporządzenia, co powoduje jej całkowitą nieprzydatność dla postępowania (zob. wyrok WSA w Krakowie z dnia 20 grudnia 2016 r., II SA/Kr 1276/16, LEX nr 2190156). Taka sytuacja z pewnością nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Wyjaśnić jedynie trzeba, że nie orzeczono o zwrocie kosztów postępowania zażaleniowego na rzecz powoda, gdyż pismo procesowe, w którym sformułował on taki wniosek, zostało złożone po upływie tygodniowego terminu do złożenia odpowiedzi na zażalenie, przewidzianego w art. 395 § 1 zd. 2 k.p.c. (zob. k. 276 i 280 akt). Ze względu na specyfikę postępowania zażaleniowego, związaną z tym, że jest zasadą, iż zażalenie nie jest rozpoznawane na rozprawie, do postępowania tego nie można odnieść rozumowania przedstawionego w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2012, III CZP 1/12 (OSNC 2012, nr 10, poz. 114) o skuteczności wniosku o koszty złożonego po upływie terminu i jego instrukcyjnym charakterze (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2019 r., III CZ 14/19, LEX nr 2691518).

Eliza Grzybowska Artur Fornal Marcin Winczewski